

Andrzej Kaszubkiewicz

Lednicki Park Krajobrazowy

Studia Lednickie 2, 373-380

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

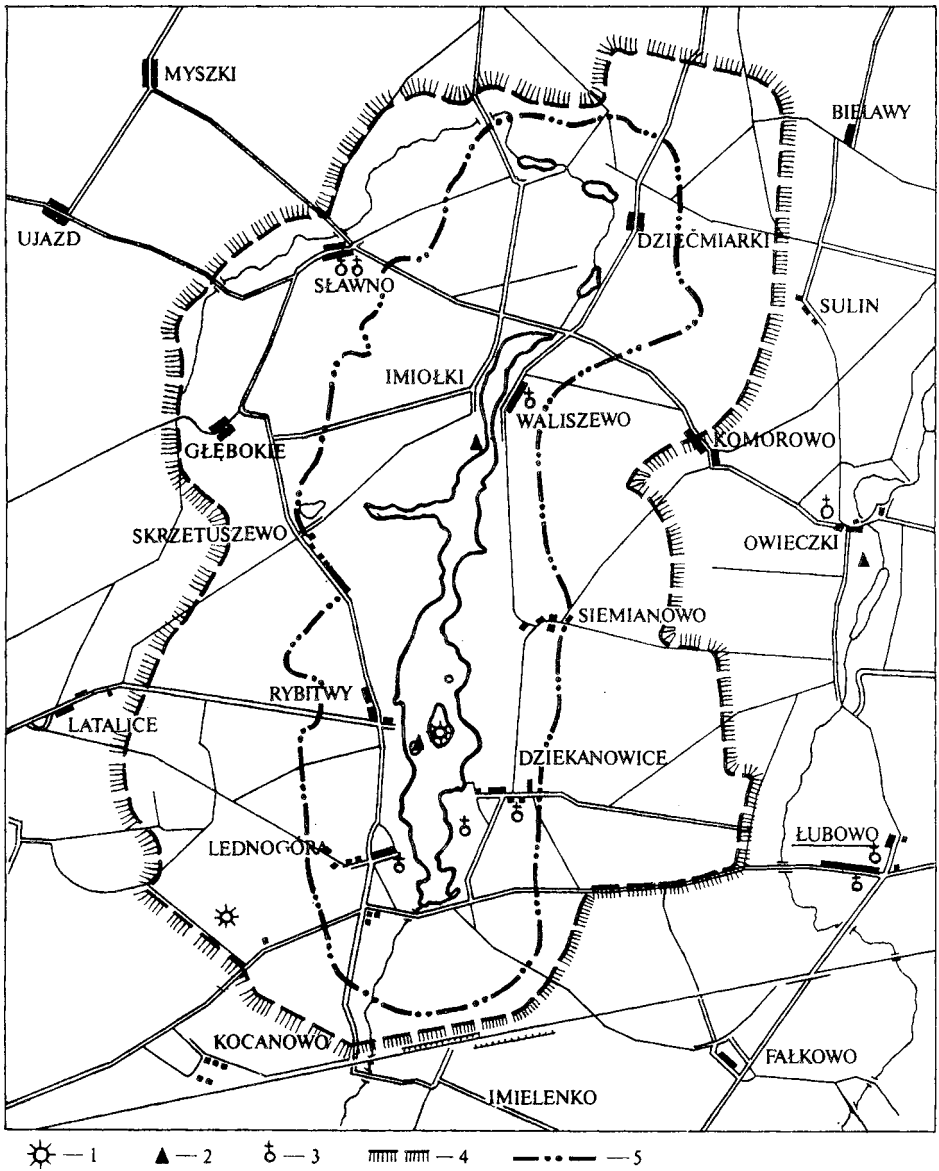
Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

LEDNICKI PARK KRAJOBRAZOWY

Lednicki Park Krajobrazowy został powołany przez Wojewódzką Radę Narodową w Poznaniu w dniu 26 maja 1988 r. Uchwałą nr XXVI 205 88. Fakt ten poprzedziły wieloletnie starania szeregu osób z kręgu kultury, nauki i administracji, które doceniały znaczenie i wagę zespołu zabytków Ostrowa Lednickiego dla historii i kultury państwa polskiego. Zabytki te są też najistotniejszym elementem planowanej ochrony.

W połowie lat siedemdziesiątych odrodziła się idea Szlaku Piastowskiego, nawiązująca do określeń z okresu międzywojennego. Projekt historycznej trasy opracowało Poznańskie Biuro Planowania Przestrzennego (1975 r.). Zakładał on m. in. renowację zabytków i pamiątek narodowych, podkreślenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych, otoczenie szlaku pasem otuliny ochronnej od jednego do kilku kilometrów (również w rejonie Jeziora Lednickiego). Powołano Radę Naukową Szlaku Piastowskiego z prof. dr hab. Gerardem Labudą na czele. Nieomal jednocześnie zaczęło funkcjonować drugie pojęcie: Polański Park Historyczno-Krajobrazowy lub w skrócie Kraj Polan. Rada Naukowa Szlaku Piastowskiego postulowała wydzielenie obszaru szczególnie chronionego dookoła Jeziora Lednickiego jako terenu bogatego osadnictwa z okresu tworzenia się państwa polskiego. Zabiegi i starania o powołanie w ramach Szlaku Piastowskiego parku krajobrazowego nasiliły się około 1978 r. Opracowano dokumentację graficzną do przygotowanej uchwały Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Określono w niej granice wraz z uzasadnieniem przebiegu, które z niewielkimi zmianami zostały zatwierdzone uchwałą z 1988 r. (patrz "Kronika Wielkopolska" nr 3/ 1978). W owym czasie wydawało się, że przygotowana uchwała i wymagane załączniki przybliżyły sprawę do pożądanego finału. Niestety, przeszkody okazały się trudniejsze do pokonania niż przypuszczano. Z różnych formalnych względów ustawę odrzucono i dopiero po dziesięcioletnich zabiegach doczekano się jej zatwierdzenia.

Świadomość wartości kulturowych i naukowych Ostrowa Lednickiego pobudzała do ochrony, w pewnym sensie nieformalnej, środowiska zainteresowane tą problematyką. Ratowano obszar przed niepożądanymi inwestycjami i zabiegami szkodliwymi dla środowiska. Szczególnie problem ten był bliski Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, które było świadkiem wielu zagrożeń, i dlatego dążyło do szybkiego powołania Parku. Mimo braku formalnej uchwały, podejmowano wiele starań o ratowanie krajobrazu zaśmieconego szpetnym budownictwem, objęto kontrolą archeologiczną wszelkiego rodzaju prace ziemne prowadzone na tym terenie. Zespół interdyscyplinarny (powstały przy Muzeum) przeprowadził badania na rzecz Parku.

Ryc. 1. Mapa Lednickiego Parku Krajobrazowego
 1 – grodzisko wklęsłe, 2 – grodzisko stożkowe, 3 – kanały, 4 – granice otuliny Lednickiego Parku Krajobrazowego, 5 – granice Lednickiego Parku Krajobrazowego

Nowy impuls, w zabiegach mających doprowadzić do powołania Parku, dała konferencja naukowa zorganizowana przez Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk i Radę Naukową Szlaku Piastowskiego, pt. „Dzieje Ostrowa Lednickiego”, która odbyła się 15 czerwca 1985 r. na Lednicy i w Gnieźnie. Na konferencję zaproszono szerokie grono specjalistów z Poznania i innych ośrodków w kraju. W podsumowaniu obrad podkreślono m. in. celowość prowadzenia prac naukowych na Lednicy w programie badań interdyscyplinarnych, podwójny – ekologiczny i historyczny – sens powołania parku, rozstrzygnięto sprawę nazwy. Zamiast dotąd proponowanej nazwy Polański Park Historyczno-Krajobrazowy, wprowadzono bliższą wszystkim (również mieszkańcom) nazwę geograficzną „Lednica”, a więc Lednicki Park Krajobrazowy.

U schyłku 1985 r. wicewojewoda poznański przesyła do zainteresowanych gmin, Komisji Gospodarki Żywnościowej WRN, Komisji Kultury i Oświaty WRN i innych instytucji – projekt uchwały z prośbą o wyrażenie opinii. Uchwała miała być podjęta na jesiennej sesji WRN. Opinie niektórych naczelników gmin i Komisji Gospodarki Żywnościowej WRN wносиły szereg zastrzeżeń, domagano się złagodzenia ograniczeń i zmniejszenia obszaru objętego Parkiem. W ten sposób pogrzebano kolejną szansę planowanej ochrony środowiska i zabytków. W dalszej kolejności dokonano modyfikacji w uchwale. Zmieniono obszar Parku od strony zachodniej. Obecnie jego wielkość, jak podano, wynosi 4854 ha (poprzednio 9700 ha). Okazało się jednak, że podana wielkość Parku nie odpowiada prawdzie (być może została celowo zaniżona). Faktyczna jego powierzchnia wynosi 6350 ha.

W styczniu 1988 r. prasa lokalna w artykułach, m. in. *Komu wadzi rezerwat, Perła Szlaku Piastowskiego* donosiła o kolejnym odrzuceniu przez radnych na sesji styczniowej projektu uchwały o powołaniu LPK. Po dalszych konsultacjach, szczególnie z zainteresowanymi komisjami WRN, ponownie przygotowano materiały na majową sesję (1988 r.). Na sesji tej wicewojewoda Romuald Zysnarski apeluje do radnych o przyjęcie uchwały, argumentując, iż ma ona na celu zachowanie „bezcennego dla naszej narodowej historii terenu, który przed ponad 1000 lat stał się początkiem naszej państwowości: [...] proszę obywateli radnych o pozytywne rozpatrzenie. Będzie to decyzja o historycznym znaczeniu”.

Minęły już dwa lata od momentu powołania LPK. Należy stwierdzić, że wypełniło je wiele czynności zmierzających do ratowania i ochrony przyrody i zabytków, jak również działalność organizacyjna niezbędna do funkcjonowania Parku. W listopadzie 1988 r. zwołano naradę na Lednicy, której celem było wytyczenie głównych kierunków w zakresie: gospodarki ściekami, ładu architektonicznego, ochrony jeziora, planu zagospodarowania przestrzennego. W tym czasie Muzeum na Lednicy podejmowało wiele czynności organizacyjnych. Powołano oddział LPK, przyznano mu skromną (na początek) bazę i personel, powiększono Radę Naukową Muzeum, oznakowano teren, nawiązano stałe kontakty z instytucjami i mieszkańcami, prowadzone są badania naukowe.

Wiosną 1990 r. Towarzystwo Urbanistów Polskich Oddział w Poznaniu, na zlecenie architekta wojewódzkiego, zorganizowało Ogólnopolski Konkurs Zamknięty na opracowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego LPK. Muzeum na Lednicy włączyło się czynnie do tych prac – przygotowano program do koncepcji planu zagospodarowania przestrzennego. W skład sądu konkursowego powołano prof. dr hab. Zofię Hilczer-Kurnatowską – przewodniczącą zespołu interdyscyplinarnego na Lednicy i pi-

szącego te słowa. Konkurs (grudzień 1990), w którym uczestniczyło 9 zespołów z całego kraju, zaowocował cennym materiałem, będącym podstawą do dalszych prac projektowych. Obecnie zorganizowano wystawę tych prac w Muzeum na Lednicy. W 1991 r. architekt wojewódzki zlecił opracowanie realizacyjne planu zagospodarowania przestrzennego LPK – podstawowego dokumentu ochrony zasobów Parku. Przy regulowaniu stanu formalnoprawnego określone zostaną jednoznacznie funkcje: ekologiczna, turystyczna, jak również dydaktyczna Parku, w imię zachowania bogatej spuścizny historycznej i przyrodniczej tego obszaru. Poniżej przedstawiam tekst uchwały z załącznikami i mapą.

Andrzej Kaszubkiewicz

UCHWAŁA Nr XXVI/205/88
WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ W POZNANIU
 z dnia 26 maja 1988 r.

w sprawie parku krajobrazowego wokół jeziora Lednickiego p.n. „LEDNICKI PARK KRAJOBRAZOWY”

Na podstawie art. 3 i art. 67, ust 1, pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 1983 r. o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego /Dz.U.Nr 41, poz. 185 z późniejszymi zmianami/, art. 41 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska /Dz. U. Nr 3, poz. 6/ oraz art. 5, pkt 1 i 2 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach, /Dz. U. Nr 10 poz. 48, zm. Dz. U. z 1983 r. Nr 38, poz. 173/, w uzgodnieniu z Radą Naukową Szlaku Piastowskiego, na wniosek Wojewody Poznańskiego, Wojewódzka Rada Narodowa w Poznaniu uchwala, co następuje.

§ 1

Jezioro Lednickie wraz z terenem spływających do niego wód powierzchniowych stanowi obszar unikalny na terenie województwa poznańskiego i całej Wielkopolski. Na wyspie, wokół brzegów jeziora i w jego wodach zachowały się liczne zabytki osadnictwa z epoki początków Państwa Polskiego, wśród których najbardziej cenne są ruiny kamiennej budowli wzniesionej przez Bolesława Chrobrego. Teren wzbogacono jedynym w naszym regionie parkiem etnograficznym. Całość z niezmaconą jeszcze harmonią krajobrazu i wartościami biologicznymi winna zostać przekazana przyszłym pokoleniom w obecnym stanie, jako swoisty rezerwat służący nauce o przeszłości narodu, a także dalszym badaniom naukowym.

W tym celu postanawia się utworzyć na powyższym obszarze park krajobrazowy pod nazwą „Lednicki Park Krajobrazowy” oraz objąć go szczególną ochroną.

§ 2

1. Lednicki Park Krajobrazowy zwany w dalszej części uchwały Lednickim Parkiem obejmuje tereny wokół brzegów jeziora Lednickiego, o łącznym obszarze 4,854 ha.

2. Granice Lednickiego Parku określa mapka stanowiąca załącznik do niniejszej uchwały.

Obszar Lednickiego Parku obejmuje następujące wsie:

- w gminie Klecko	- Dziećmiarki, zach. część wsi Sulin, Waliszewo, część wsi Komorowo
- w gminie Łubowo	- Siemianowo, zach. część wsi Żydówko, Dziekanowice, część wsi Imielenko, Lednogóra, Moraczewo i Rybitwy,
- w mieście i gminie Pobiedziska	- wschodnia część wsi Węglewo i wsch. część wsi Latalice,

– w gminie Kiszkowo – Skrzetuszewo, wsch. część wsi Głębokie, Imiołki, Kamionek, Sławno,
3. Częścią składową Parku jest Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy oraz Wielkopolski Park Etnograficzny.

§ 3

1. Lednicki park objęty jest ochroną konserwatorską i podlega nadzorowi Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.
2. Bezpośredni zarząd Parkiem powierza się Dyrekcji Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.

§ 4

Zobowiązuje się Dyrekcję Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy do opracowania w porozumieniu z naczelnikami miast i gmin wymienionych w § 2 oraz w uzgodnieniu Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody planu zagospodarowania przestrzennego „Lednickiego Parku”.
Koncepcja planu zagospodarowania przestrzennego powinna uzyskać akceptację Rady Naukowej Szlaku Piastowskiego oraz Komisji Produkcji Rolnej i Gospodarki Żywnościowej Wojewódzkiej Rady Narodowej.

§ 5

Wprowadza się na obszarze Lednickiego Parku i jego strefy ochronnej obowiązek przestrzegania następujących zakazów i ograniczeń, których celem jest zachowanie w stanie nienaruszonym krajobrazu; –

1. Zakazuje się:
  - 1/ Zanieczyszczania wody, gleby i powietrza.
  - 2/ Lokalizowania uciążliwych dla środowiska inwestycji rolniczych i przemysłowych, ośrodków gospodarki handlowej, mogących wpłynąć ujemnie na stan czystości wody, gleby i powietrza oraz w istotny sposób wpływać na zmianę naturalnego krajobrazu.
  - 3/ Wprowadzania do siedlisk leśnych i zadrzewień gatunków drzew i krzewów obcych dla tego terenu.
  - 4/ Używania w strefie ciszy poza pomieszczeniami zamkniętymi urządzeń radiotechnicznych oraz innych źródeł hałasu uciążliwych dla otoczenia, szczególnie łodzi motorowych na jeziorze Lednickim. Powyższe ograniczenie nie dotyczy łodzi roboczych Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, łodzi Państwowego Gospodarstwa Rybackiego używanych w związku z czynnościami służbowymi oraz łodzi Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego i Milicji Obywatelskiej.
  - 5/ Polowania na zwierzyne i ptactwo na wyspach jeziora Lednickiego.
  - 6/ Łowienia w Jeziorze Lednickim ryb na wędkę i innymi sposobami. Zakaz ten nie obejmuje działalności użytkownika jeziora – Państwowego Gospodarstwa Rybackiego oraz osób, które uzyskają indywidualne zezwolenia wynikające z uprawnień użytkownika jeziora.

2. Ustala się, że wszelkie lokalizacje obiektów w obrębie Lednickiego Parku mogą być realizowane wyłącznie po uprzednim uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody i Dyrekcją Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.

Instytucje te upoważnia się także do wypowiedzania się w sprawie kształtu architektonicznego obiektów sytuowanych w obrębie Lednickiego Parku.

3. Ograniczenia i zakazy, o których mowa w ust. 1 i 2 nie mogą spowodować wyłączenia jakichkolwiek terenów w obrębie Lednickiego Parku z produkcji rolnej.

4. Upoważnia się Dyrekcję Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, aby w porozumieniu z naczelnikami miast i gmin wymienionych w § 2, wyznaczyła i zagospodarowała tereny w obrębie Lednickiego Parku, na których dozwolone jest biwakowanie.

§ 6

Wojewódzka Rada Narodowa zwraca się do rad narodowych gmin: Kiszkowo i Łubowo oraz do rad narodowych miast i gmin w Klecku i Pobiedziskach, kierownictw instytucji mających zakłady na obszarze, osób zamieszkujących ten obszar oraz do osób czasowo przebywających na terenie o podejmowanie działań zapewniających, by tereny zielone, woda oraz osiedla i wioski objęte niniejszą uchwałą były wzorem ładu, porządku i czystości a gospodarka rolna i inna działalność gospodarcza przykładem nawyższej kultury.

§ 7

Winni naruszania przepisów niniejszej uchwały podlegają sankcjom przewidzianym w ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska /Dz. U. Nr 3, poz. 6 z późniejszymi zmianami/.

§ 8

Wykonanie Uchwały powierza się Wojewodzie Poznańskiemu oraz Radom Narodowym Gmin, Miast i Gmin w Kłecku, Kiszkwie, Łubowie i Pobiedziskach.

§ 9

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Poznańskiego.

Przewodniczący
Wojewódzkiej rady Narodowej
w Poznaniu
prof. dr hab. *Tadeusz Czwojdrak*

UZASADNIENIE

Obrzeża jez. Lednickiego charakteryzują typowy krajobraz Wielkopolski z równinami żyznych pól uprawnych, licznymi morenowymi pagórkami i zagajnikami w dalekiej perspektywie. Bogactwo pól i lasów, zasobność jeziora były elementami sprzyjającymi działalności człowieka.

Najstarsze świadectwa tej działalności pochodzą sprzed około 7 tys. lat. Są to fragmenty narzędzi kamiennych znalezione na wyspie. Wokół jeziora i na samej wyspie stwierdono liczne osady (77 stanowisk), zabytki ruchome (resztki maczyn, narzędzi) i pozostałości domostw (m. in. na wyspie) związanych z ludnością rolniczą i pasterską okresu neolitu. Od tego czasu następowało ciągle, coraz intensywniejsze zasiedlanie obrzeży jeziora Lednickiego. Świadczą o tym liczne pozostałości osad i cmentarzy stwierdzone podczas prowadzonych szerokopłaszczyznowych badań osadniczych mikroregionu jez. Lednickiego. Stwierdzono występowanie licznych stanowisk z epoki brązu i żelaza związanych z rolniczą ludnością kultury łużyckiej 9130 stanowisk) i przeworskiej (120 stanowisk).

Szczególnie cenne ekspozycyjnle są przebadane cmentarzyska ludności tzw. kultury pomorskiej z dobrze zachowanymi kamiennymi grobami skrzynkowymi odkryte w Kocanowie, Imielniku, Dziekanowicach.

Największy rozkwit wyspy i obrzeży jeziora przypada na okres wczesnośredniowieczny (VI – XIII w.). Na wyspie w tym czasie powstaje gród z drewniano-ziemnymi wałami obronnymi, w jego wnętrzu wzniesiono jedną z pierwszych na ziemiach polskich monumentalną budowlę kamienną.

Wyspę połączono mostami z lądem. Wzniesienie grodu łączy się z Pierwszymi Piastami – Mieszkiem I i Bolesławem Chrobrym. Zarówno architektura jak i relikty mostów są obiektami najwyższej klasy śród-kowoeuropejskiej.

Wpisanie w/w obiektów do rejestru zabytków było pierwszym urzędowym aktem w obronie tych zabytków zamykającym pierwszą fazę opieki nad nimi. Drugim etapem rozszerzającym ochronę nad zabytkami Ostrowa Lednickiego było powołanie na przełomie lat 60-tych i 70-tych Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. W jego ramach oprócz działu archeologicznego powołano także dział etnograficzny i podjęto decyzję o budowie Wielkopolskiego Parku Etnograficznego zlokalizowanego przy pld – wsch. krańcu jez. Lednickiego. Faza trzecia ochrony zabytków Ostrowa Lednickiego miała miejsce od 1978 r., kiedy to Konserwator Wojewódzki wydał decyzję o specjalnej ochronie konserwatorskiej obrzeży jez. Lednickiego. Kolejnym etapem ochrony zabytków Ostrowa Lednickiego było powstanie w 1982 r. Interdyscyplinarnego zespołu do Opracowania Zabytków Ostrowa Lednickiego i jego zaplecza, którego zamierzeniem jest naukowe opracowanie regionu Ostrowa Lednickiego od momentu ustąpienia lodowca po dzień dzisiejszy, tak pod względem przemian historycznych jak i geograficznych oraz przyrodniczych. W ramach prac wspomnianego zespołu pojęto szerokopłaszczyznowe badania osadnicze mikroregionu jez. Lednickiego. Rezultatem tych badań było zarejestrowanie na powyższym obszarze kilkuset nowych punktów osadniczych z tego ponad 200 sklasyfi-

kowanych jako wczesnośredniowiecznych (z różnych faz tego okresu). W wydzielonym mikroregionie mamy do czynienia ze stosunkowo dużą ilością rozległych osad historycznych. największa koncentracja występuje właśnie w bezpośrednim sąsiedztwie Ostrowa Lednickiego, co stanowi o roli, jaką Ostrów Lednicki odgrywał w systemie państwowym Pierwszych Piastów. W sieci zagęszczonego osadnictwa, Ostrów Lednicki jawi się zdecydowanie jako główne jego centrum, z którym związane są pozostałe „regiony” osadnicze zlokalizowane wokół Moraczewa, Skrzetuszowa, Imiołek, Sławna, Waliszewa, Lednogóry i Imielenka. Centralna rola Ostrowa Lednickiego w wydzielonym mikroregionie, oprócz badań osadniczych, potwierdzona została wynikami badań podwodnych. Ich rezultatem było wydobycie 11-wiecznego zespołu militariów, największego w Polsce, tj. hełmu, 3 mieczy, 18 toporów i siekier, 8 grotów oszczepów, oraz drewnianych części radeł, jarzma i in. Zespół w/w zabytków uzupełniło wydobycie dwóch łodzi dębanych i zlokalizowanie trzech następnych spoczywających na dnie jez. Lednickiego.

Kolejne fazy ochrony Ostrowa Lednickiego zmierzają do objęcia tą ochroną prócz samej wyspy także przyległego regionu. Szusność ich potwierdzona była każdorazowo rezultatami badań samej wyspy jak i mikroregionu. Stąd też decyzja o szczegółowej ochronie prawnej mikroregionu wokół jez. Lednickiego jest jak najbardziej uzasadniona i potrzebna.

W okresie od 1965 do 1975 r. z inicjatywy Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu a później Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy zgromadzone na wsch. przyczółku mostowym zabytkowej wyspy Ostrowa Lednickiego, kilka obiektów tradycyjnego budownictwa Ludowego Wielkopolski: wiatrak z Gryżyny (1585), spichrz dworski z Majkowa (XVIII), chatę z Imielna (kopia), obórkę (kopia), wiatę rybacką i bramę wjazdową (adaptacja nawiązująca do historycznej budowli tego typu). Na wyspie Lednicze zaś usytuowano XVIII wieczną wieżę wiejską (dzwonnice) z Sokołowa Budzyńskiego. Dzięki tej inicjatywie niektóre zabytki, mimo że w pewnym stopniu straciły swą zabytkową funkcjonalność i lokalizację na rzecz funkcji usługowej dla ruchu turystycznego, zostały uratowane. W ten sposób powstała pierwsza w Wielkopolsce kolekcja budownictwa ludowego, tzw. „mały skansen”, który stał się asumptem do kolejnej inicjatywy Muzeum Pierwszych Piastów tj. realizacji Wielkopolskiego Parku Etnograficznego, zlokalizowanego w pld – wsch. części j. Lednickiego. Przy budowie przyjęto koncepcję rekonstrukcji wsi Wielkopolskiej z przełomu XVIII/XIX w. z wszystkimi jej składnikami.

Równoległe z realizacją Wielkopolskiego Parku Etnograficznego przystąpiono do realizacji dwóch dalszych kolekcji architektury ludowej i wiejskiej w miejscowościach: Rybitwy na zach. brzegu j. Lednickiego, gdzie ustawiono szkołę z Czerniejewa, Lamus z Gniezna, chatę z narożnym podcieniem z Marianowa (1737 r.) i wiatrak z Ganiny oraz w Moraczewie przy szosie E-83, gdzie zlokalizowano 3 XIX-wieczne wiatraki typu „Kozłak” i chatę z podcieniem słupowym z Gębarzowa (1829). W ten sposób realizacja Wielkopolskiego Parku Etnograficznego obejmuje: Muzeum typu wieś („Duży Skansen”), 3 kolekcje architektury („Mały Skansen”, Moraczewo, Rybitwy) oraz obiekty istniejące in situ wokół j. Lednickiego między innymi:

1. Kościół w Waliszewie (1759 r.) drewniany, dach dwuspadowy,
2. Kaplica w Sławnie (XVIII w.) drewniana, dach dwuspadowy,
3. Kościół w Sławnie (1844 r.) murowany z cegły, dach dwuspadowy,
4. Grupa chat (XIX w.) w Dziekanowicach, na osi Dwór-Kościół, konstrukcji szachulcowej, dach dwuspadowy
5. Kościół w Dziekanowicach (1885 r.) murowany z cegły, dach dwuspadowy.
6. Grupa chat (XIX w.) w Imielenu – konstrukcji szachulcowej, dach dwuspadowy.
7. Zbór ewangelicki (XIX w.) w Lednogórze, murowany z cegły, wieża – mur pruski, dach dwuspadowy.
8. Gorzelnia (XIX w.) w Lednogórze, murowana z cegły, dach dwuspadowy.
9. Dworek (XIX w.) w Rybitwach, murowany z pecy, dach dwuspadowy.

Całość zamknie się w koncepcji skansenu rozproszonego, eksponującego około 90 obiektów architektury ludowej i wiejskiej.

Pojawienie się skansenu rozproszonego na obszarze wokół j. Lednickiego w istotny sposób wzbogaci tradycyjny krajobraz kulturowy wkomponowany w naturalny krajobraz obrzeża. Celem projektowanej uchwały jest, by nie dopuścić do dysharmonii pomiędzy zastanym czy też rekonstruowanym, tradycyjnym krajobrazem kulturowym, a nowo kreowanym. By jednak ten cel został osiągnięty, potrzebne jest sprzężenie różnych działań administracyjnych uwzględniających kryteria skansenowskie z konserwatorską ochroną architektury i krajobrazu. Efektem zaś tego może być stworzenie nowej formy Muzeum – Muzeum Ekologicznego (ekomuzeum).

Autorem projektu – uchwały jest Rada Naukowa Szlaku Piastowskiego – powołana w 1973 r. przez

Wojewodę Poznańskiego, której przewodniczy prof. Gerard Labuda. Przygotowanie projektu uchwały trwało długo – wazono w nim z jednej strony racje historyczne i troskę o zachowanie krajobrazu a z drugiej racje gospodarki żywnościowej.

W pierwotnym zamiarze autorów teren Lednickiego Parku Krajobrazowego posiada ponad 9700 ha, w obecnym kształcie – 4854 ha i obejmuje te obszary, na których usytuowanych jest najwięcej reliktyw kultury dawnych mieszkańców – grodziska.

Projekt uchwały był swego czasu przedmiotem oceny władz miast i gmin, których tereny łączą się z Lednickim Parkiem Krajobrazowym i uzyskał ich aprobatę.

Ustanowienie Lednickiego Parku Krajobrazowego będzie dobrym przykładem ochrony zarówno zabytkowego krajobrazu jak też wyrazem ochrony zabytkowych dóbr kultury narodowej.

Wicewojewoda Poznański
mgr *Romuald Zysnarski*